52772 - Taatlerin (salih amellerin) sevabını, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e bağışlamak

Soru

Örneğin : Kur'an okuduktan sonra: "Bu kıraatın sevabını, Nebi sallallahu aleyhi ve sellem-'e bağışladım", diyen kimsenin hükmü nedir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Bu meselede (âlimlerin görüşüne göre) doğru olan ve karara bağlanıp halledilen; taatlerin (salih amellerin) sevabının Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e bağışlanmasının bid'at olduğudur.

Bunun delili şunlardır:

1. Bu sevap bağışına hiç gerek yoktur. Çünkü ümmetinin alacağı ecirlerden hiçbir şey noksanlaşmaksızın o ecirlerin bir benzeri de Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e yazılır.

Nitekim Müslim'in sahihinde sâbit olduğuna göre Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

مَنْ دَعاَ إِلىَ هُدىً كاَنَ لَهُ مِنَ ٱلأَجْرِ مِثْلُ أُجوُرِ مَنْ تَبِعَهُ لاَ يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ أُجوُرِهِمْ شَيْئاً، وَمَنْ دَعاَ إِلىَ ضَلاَلَةٍ كاَنَ عَلَيْهِ مِنَ ٱلإِثْمِ مُثْلُ آثاَمِ مَنْ تَبِعَهُ لاَ يَنْقُصُ ذَلَكَ مِنْ آثاَمِهِمْ شَيْئاً. [رواه مسلم]

"Kim, hidâyete çağırırsa (sâlih amel işlemek için başkasına yol gösterirse), kendisine uyanların (kazandıkları) sevaplardan hiçbir şeyeksiltilmeksizin o sevapların bir benzeri de ona verilir.Kim de dalâlete (sapıklığa) çağırırsa, kendisine uyanların (kazandıkları) günahlardan hiçbir şeyeksiltilmeksizin o günahların bir benzeri de ona verilir."[1]

Başka bir hadiste Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلامِ سُنَّةً حَسَنَةً فَعُمِلَ بِهَا بَعْدَهُ كُتِبَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِ مَنْ عَمِلَ بِهَا وَلا يَنْقُصُ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْءٌ.] رواه مسلم

"Kim, İslâm'da güzel bir yol, bir çığır açar da kendisinden sonra onunla amel edilirse,o yolda gidenlerin ecri gibi, ona da ecir yazılır ve yapanların ecirlerinden hiç bir şey eksiltilmez."[2]

Hak yolun sünnetlerinin hepsini ümmeti için yapan, zaten Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kendisidir. Dolayısıyla bu sünnetleri yapan kimsenin, onun sevabını Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e bağışlamasının hiçbir anlamı ve faydası yoktur. Hatta bu kimsenin kendisi adına yaptığı salih amelin sevabını başkasına çıkarıp bağışlamasıyla kendisi değil de başkası faydalanmış olur. Dolayısıyla bu sünneti yapan kimse, yaptığı amelin sevabını kaçırmış olur. Oysa Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-, başkasının kendisine bağışlamasına gerek kalmadan bu gibi sevabı alır.

2. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-, böyle bir davranışı (salih amelin sevabını başkasına bağışlamayı) ümmetine sünnet kılmamıştır.

[مَنْ عَمِلَ عَمَلاً لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ.] رواه البخاري م مسلم

"Her kim,işimiz (dînimiz) üzere olmayan bir amel işlerse, o işlediği amel reddolunmuştur (bâtıldır ve ona itibar edilmez)."[3]

3. Seleften; Râşid halifeler, bütün sahâbe ve tâbiînler, hayırlı amelleri, insanlar içerisinde en iyi bilenler olmalarına rağmen böyle bir şey yapmıyorlar ve insanları da yapmaya teşvik etmiyorlardı.

Oysa Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[عَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الْمَهْدِيِّينَ الرَّاشِدِينَ، تَمَسَّكُوا بِهَا وَعَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ، وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ، فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ.] رواه أبو داود وصححه الألباني في صحيح أبي داود

"Benim sünnetime ve benden sonraki doğru yolu bulmuş Râşid halîfelerimin sünnetini alın ve onlara, azı dişlerinizle ısırırcasına sımsıkı sarılın. (Dînde aslı olmayıp) sonradan çıkarılan yeniliklerden sakının. Çünkü (dînde) sonradan çıkarılan her yenilik, bid'attir. Her bid'at, dalâlettir (sapıklıktır).Her dalâlet(in sahibi) de, ateştedir."[4]

Bu konuda; Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye'nin -Allah ona rahmet etsin-; "Sevabı, Nebi -sallallahu

aleyhi ve sellem-'e hediye etmek" adlı risâlesine bakınız.

İmam Nevevî'nin -Allah ona rahmet etsin- öğrencisi İbn-i Atâ'ya:

"Kur'an'ı okumak ve sevabını, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e hediye etmek (göndermek) câiz midir ve bu konuda bir eser (hadis, sahâbe veya tâbiîn sözü) var mıdır?" Diye sorulduğunda o şöyle cevap vermiştir:

"Kur'an-ı Azîz'i okumak, kulu, Allah'a yaklaştıran en fazîletli amellerdendir. Onun sevabını, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e hediye etmeye gelince, sözüne itibar edilen hiç kimseden (hiçbir âlimden) böyle bir şey nakledilmemiştir. Aksine izin vermediği bir konuda Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e ve O'nun sünnetine bir saldırı sayıldığı için bu amelin yasaklanması gerekir. Oysa Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-, okunan Kur'an'dan hâsıl olan sevap ile ümmetinin bütün amellerinin sevabı, İslâm şeriatının aslı kendisi olduğu için onun sevap hanesine mutlaka yazılacaktır."

İmam es-Sehâvî -Allah ona rahmet etsin-, hocası İbn-i Hacer'e -Allah ona rahmet etsin- Kur'an'dan bir şey okuduktan sonra duâsında:

-Allahım! Bu okuduğum Kur'an'ın sevabını, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şerefinin artmasına vesile kıl, diyen kimse hakkında sorulduğunda o şöyle cevap vermiştir:

"Bu davranış, yeni kurrâların sonradan çıkardıkları bir şeydir.Bu konuda seleften onlara delil olabilecek birisinin böyle bir şey yaptığını bilmiyorum."[5]

Bununla birlikte Kur'an okumak ve sevabını ölülere bağışlamak konusunda âlimler arasında görüş ayrılıkları vardır.

Bu konuda (70317) ve (46698) nolu soruların cevaplarına bakabilirsiniz.

Fakat Kur'an okumanın ve sevabını ölülere bağışlamanın câiz olduğu söylense bile, sevabını Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e bağışlamak câiz değildir. Çünkü bu davranışı ile Kur'an okuyan kimse, başkasına hiçbir fayda veremeden kendisi de o sevaptan mahrum olur.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

[1] Müslim, hadis no: 2674

[2] Müslim, hadis no: 1017

[3] Buhârî, hadis no: 2697. Müslim, hadis no:1718 (Lafız, Müslim'e âittir).

[4] Ebu Davud, hadis no: 4607. Elbânî, "Sahih-i Ebî Davud"da hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

[5] İbn-i Hacer, "Mevâhibu'l-Celîl", c: 2, s: 544-545